

[Slhdn Krbalaya](#)

Bizim, tarixi yazlarda imam Hsnin () slhnn v imam Hseyinin () qiyamnn sbblri haqqnda sylniln .mxtlif nzrlr haqqnda azda olsa xbrmiz var

Arannews- O, yazlarda qeyd olundu kimi tarixd slh sbb olan n balca amillrdn biri olaraq Maviy, mr As, bunlarn birg yrtdklri irkin siyast, imam Hsnin () qoununda olan ayri sekilik, bzi srkrdrin satlmas, xyanti, o zamanda salam dnyasn thdid edn problemlr nzrd tutulmu olur. Eyni zamanda imam Hseyin () qiyamnda buna oxar amillrdn Yezidin siyas ictimayi simas, bni Ziyad, Kflilr, imam Hseyinin () zaman thlilini nmun sas amillr kimi vurulanmaqdr. Yuxarda ad kiln amillri Slhdn Krbalaya uzanan yol adl ssenarinin shnd grnn trflri kimi qiymtldirmk olar. Bli bu amillr o zamanda oldu kimi dvrmdz d danlmaz bir hqiqtdir. Ancaq bu iki nli hadis haqqnda azcada olsa fikirln zaman yuxarda qeyd olunan amillrin yetrsizliyi il z-z qaldn grsn. Buna grd Slh v Krbala qiyam bizlrdn bir daha bu iki nmlr hadisy mxtlif prizmalardan baxma tlb edir. Dahada dolun desk, sylniln amillrin yetrsizliyi bizlri bu iki mhm hadis haqqında drindn dnmy v dqiq aradrmamz vadar edir. Fikirlirsn, dnrsn, mlum olan detallar yan-yana qoyursan amma yend bzi detallarn .atmamazln grdyn zaman insan dndrn suallarla z-z qalrq

?Grsn bu iki nmlr ssnarinin prd arxas amillri vardrm, gr varsa hanslardr

Amil v ya nmlr sbblr dedikd bu mqald nzrd tutlan iki hadis haqqnda frqlndirici sas iki amil toxunulacaq. Bu sbblr gr hm rblri bir rb olaraq v eyni zamanda mslman olaraq grmy .mcburiydiyik

Dzn desk rblr Sqif hadissi il bir daha sbut etdir ki, milli maraq v mnafeylrin uyun olmayan hr hans qanunlamann altna girmeycklr. Yz illr boyunca Mlkt-tavaif (xrda yerli idar etm sistemi= qbil sistemi) sistemi il idar olunan bir yarmada da mrkzlm bir dvltin uzun yaamas ciddi sual douran msl idi. Buna grd slam Peymbrinin (s) ruhu bdnindn ayrilan kimi, rblr z perymbrlrinin (s) evin yox Sqify tldir. Mmknd bu hadisnin tarixd bir shv olmasn dnlr taplsn. Amma, gr rb v onun frdi dnc trzini nqr alsaq, Sqifni danlmaz v qalmas mmkn olmayan ac bir hqiqt kimi qbul etmliyik. nki buna oxar hadislr tarixi boyu dflrl mslmanlar trfindn tkrarland v artq mslmanlar trfindn slami etiqad bir dyr kimi qiymtldirildi. gr bel olmasayd Maviy xlif kimi tannmazd v eyni zamanda Yezidd mslmanlarn glck xlfisi kimi beyyt olunmazd. rblrin bu cr dnc trzi demk olar Maviynin lm v .Yezidin taxta oturaraq mam Hseyindn () beyyt alnana qdr davam etdi

Htta bu dnc sahiblri o yer atdlar ki, z rhbrlri olan imam Hsni () li bal Maviyy thvil vermy .bel hazr idir. Buda mamn () slh razlq vermyin sbb olan balca proseslrdn biridir

kincl amil, yend rblrin Maviy trfdn mhv doru srklmlrindn xbrsiz olmamalar idi. mam Hsnin () dvrnd yaayan mslmanlarn ksriyyti el dnrdu ki, Maviynin varl frdi bir thdiddir. Yni bir glr onunda xilaftinin sonu atar v rb ya mslmanlarn z glcklri haqqnda dnmy imkan yaranar. Amma hqiqti az bir insan anlamdr ki, onlarda demk olar Maviy z terror man il mhv etmyi bacarmdr. Maviynin varl tkc mslmanlar (mnvi) yox blk rb (millti rblr) hakimyiti dnlrid mhv srklyir. Bunu baa dnlrin say az olduundan ciddi bir nticlr ld ed bilmdir v qeyd .olundu kimi Maviynin xyant oxuna tu glib hid oldular

Bu iki amil imam Hsnin () slhnn prd arxas nmlr v balca amillrindn saymaq olar. mamda () bir ilahi rhbr kimi dqiq addm ataraq hm barmaq saynda olan sl dostlarn qorudu v hmd .slam dnyasn mhv srklmnsinin qarasn ald

ndi is kek imam Hseyinin () qiyamn iki n nml v balca olan amillrin. vvld d qeyd olundu ki, bu iki sas tarixi hadisni dqiq thlil etmk n rblrin dnc trzin toxunmaq lazmdr. nsn dndrn bir sual ortaya xr, Maviynin lm il rblrin mama () on iki min imzal mktubun glmsi ny bal idi? Bir n ayn iind rblrin Bni-myy xanidanna qar bsirt gzlrimi almd? Grsn balca v nml amil n ?idi

vvala onu qeyd etmk lazmdr ki, imam Hsnin () slh il imam Hseyinin () inqilabnn arasda ?tqribn iyrimi illik zaman fasils mvcutdur. Bu fasil nyi dyidi

Birinci sbb bundan ibartdir ki, artq mslmanlar Bni-myy xanidannn insanlq, mslman v hatta rb almi n real bir thlk olduunu drk etmy balamdlar. Bunuda qeyd etmk lazmdr ki, Kflilrin mktubu srf slami bir qiyamdan xbr vermirdir. Bu mktublarda xilaft sfrsindn qovulanlar v uzaq dnldr vard. Buna grd ksriyyt Yezid xanidan il hmilik vidalamaq istyirdir. ki cbhni (mslman v rb dncli) birldrn sas amil Yezidin xlif kimi taxta oturmas il thlk il z-z .qalmalar idi

kinci amil kimi is, nisbtn hqiqtin ortaya xmasndan sonra dourdanda mslmanarn lbtt az bir qisminin Peymbr () ailsin ehtiyac duymasdr. rblr artq hm mnvi v hmd bir millt olaraq mhv olduqlarn aq-akar grmkd idilir. Hqiqi mslmanlarn imam Hseyin () mnvi bir rhbr kimi v rbrlind karizmatik lider kimi ehtiyaclar vard. Yanlz rb hakimyti haqqnda dnn rblri qorxudan n thkli msl uzun mdtdir imal v cnub rblri konflikdi idi. imal deynd, amllar, Cnub deynd is gerid qalan islam dnyas yada drd. zlrini bu flaktdn qurtarmaq n gec-gndz .mamla laq yaradaraq onu Kfy dvt etdir. Ntic is bu gn kimi, gn kimi hamya aydndr